

Plenum

Torsdag 9.2.2023 kl. 16.00—19.07

2.1. Muntlig fråga om regeringens familjepolitik (Riikka Purra saf)

Muntligt spörsmål MFT 244/2022 rd

Muntlig frågestund

Andre vice talman Juho Eerola: Nu är ministrarna på sina platser, så vi börjar. — Leda-mot Purra.

Debatt

16.01 **Riikka Purra ps:** Arvoisa herra puhemies! Suomalaisten syntyvyys on surullisen alhaista. Me tarvitsemme lisää lapsia. Tehtävämme on tehdä Suomesta sellainen, että per-heenlisäys on toivottava, iloinen ja mahdollisimman riskitön vaihtoehto nuorille pariskun-nille.

Suomessa syntyy keskimäärin alle 1,5 lasta naista kohden. Väestömäärä kääntyy las-kuun, jos syntyvyys on alle 2,1 lasta. Syntyvyyteen on vaikeaa vaikuttaa politiikalla, mutta meidän on yritettävä. Perheiden tueksi tarvitaan konkreettisia toimia mutta myös asenne-muutos.

Perussuomalaiset esittävät perheiden tueksi ansiotuloverotukseen reilua lapsivähennys-tä, jolloin verotus kevenisi lapsimäärän myötä. Edellinen hallitus — keskusta, kokoomus ja siniset — poisti vähennyksen. Arvoisa valtiovarainministeri, oletteko valmiit kannatta-maan esitystä lapsivähennyksestä? Nyt tarvitaan määrätietoisia tekoja perheiden hyväksi, ja ei kai tätä tärkeämpää asiaa olekaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Saarikko.

16.02 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhe-mies! On ensinnäkin erittäin arvokasta ja hienoa, että kyselytunnin aiheeksi, perussuoma-laiset, olette valinneet Suomen tulevaisuuteen valtavan syvästi vaikuttavan muutoksen, joka todellakin on se, että viime vuonna Suomeen syntyi lapsia vähemmän kuin 150 vuo-teen. Se on aika iso ristiriita sen todellisuuden kanssa, että tämä on maailman onnellisin maa mutta ihmiset eivät uskalla perheellistyä tai eri syistä perheellistyminen ei ole mah-dollista.

Olen aivan samaa mieltä kysyjän kanssa siitä, että sellaista yksittäistä lakipykälää tai edes euromääräistä muutosta on vaikea tehdä, joka ikään kuin kääntäisi tämän suunnan. Suomi tarvitsee lisää ihmisiä, lapsia, mutta ehkä näkemyksemme eroavat siinä, että me tu-lemme tarvitsemaan tänne myös väkeä ulkomailta, jotta työvoimatilanteemme nopeasti saisi avun.

Punkt i protokollet PR 165/2022 rd

Mitä tulee tukiin lapsiperheille, tämä hallitus on puolustanut voimakkaasti lapsilisäjärjestelmää. Sillekin näyttää olevan ristiriitaisia näkemyksiä. Se on ollut tasapuolisin, yhdenvertaisin tapa tasata tuloeroja perheellisten ja ei-perheellisten suomalaisten välillä, ja tätä järjestelmää me olemme halunneet vahvistaa erityisesti yhden vanhemman perheiden yksinhuoltajille [Puhemies koputtaa] ja inflaation keskellä myös ylimääräisellä lapsilisällä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat tästä aiheesta esittää lisäkysymyksiä, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Purra jatkaa.

16.04 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tarvitaan myös asennemuutos. Erityisen vastuuton on ilmapiiri, jossa pelotellaan ilmastokatastrofilla, äitiyttä painetaan alas korostamalla naiselle koituvia taloudellisia kustannuksia ja laskeskellaan jopa lapsen hiilijalanjälkeä. Lapsi ei ole mittareilla mitattava rasite vaan elämän tärkein ja arvokkain ihminen. Myös perheeseen pitää luottaa — se on maailman vahvin yksikkö.

Talous ja toimeentulo ovat suurimmat syyt siihen, etteivät perheet pääse toivomaansa lapsilukuun. Myös työtilanteen epävarmuus nousee kärkeen. Siis suomalaisten työhön liittyvät epävarmuudet.

Arvoisa hallitus, tämä maa on ainoa oma maa meille suomalaisille. Määrätietoinen perhepolitiikka ja lapsimyönteisyys ovat huolenpitoa tästä maasta. Perussuomalaiset haluavat toimia, joilla Suomi kannustaa omia perheitään kasvamaan. Siihen ei riitä yhtenä kuukautena korotettu lapsilisä, vaan vaaditaan muutos koko asennoitumisessa suomalaisiin perheisiin ja syntyvyyteen. [Puhemies koputtaa] Kysyn hallitukselta: mitä aiotte tehdä, jotta suomalaiset voisivat päästä toivomaansa lapsilukuun ja maamme syntyvyys kasvaisi?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ministeri Kiuru tällä kertaa. [Krista Kiuru: Vai haluaako pääministerin sijainen?] — No annetaan ministeri Saarikon nyt sitten vastata kuitenkin.

16.05 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uskon, että aihepiiri Suomen tulevaisuudesta, lapsista ja nuorista itse asiassa koskettaa ihan jokaista hallituksen ministeriä, ja uskon, että kysymyksiinne varmasti täältä löytyy vastaus näkökulmasta riippuen. Oletan, että ministeri Kiuru olisi halukas vastaamaan tähän ennen kaikkea siksi, että tämä hallitus on Suomen historian ensimmäinen, joka laati maalle lapsistrategian — siis ensimmäinen hallitus, joka otti näkökulmakseen lasten oikeudet ja lasten läsnäolon yhteiskunnassa sen kaikilla eri tavoilla. Se on minusta merkittävä arvovalinta, ja nyt oleellista on, että myös tulevat hallitukset tulevat tätä ajattelua tukemaan.

Käytännön osoituksena tästä nostan esiin vain muutaman esimerkin: Ensinnäkin saimme valmiiksi pitkään Suomessa kaavaillun perhevapaa uudistuksen, joka lisää vanhempien yhteistä aikaa lapsen kanssa kotona niinä ainutkertaisina kuukausina lapsen syntymän jälkeen, jotka kukin vanhempi varmasti kohdallaan muistaa merkittävänä elämänvaiheena. Pidän myös tärkeänä arvovalintana sitä, että esimerkiksi koronan jälkeisessä ajassa me olemme lisätalousarvioissa vahvistaneet nimenomaan lasten ja nuorten pärjäämistä ja vaikkapa koulujen arkea koronan varjojen heittäessä vaikeuksia suomalaisten lasten ja nuorten mielenterveydessä. [Puhemies koputtaa] Nämä vain esimerkkeinä mainittakoon siitä asenteesta, miten tämä hallitus lapsiin ja nuoriin suhtautuu.

Punkt i protokollet PR 165/2022 rd

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. Nyt on minuutti täyttynyt. — Edustaja Simula.

16.07 Jenna Simula ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaiset eivät tänä päivänä edes pääse toivomaansa lapsilukuun, ja se on huolestuttavaa. Ensimmäinen lapsi saadaan yhä aiempaa myöhemmin ja monissa perheissä seuraavaa lasta ei välttämättä saada lainkaan. Sille on toki monia syitä, ja osaan on vaikea poliittisin toimin puuttua, mutta on tärkeää vaikuttaa niihin asioihin, mihin me voimme. Tärkeintä olisi huolehtia laadukkaista lapsiperheiden palveluista, mutta niin koulumaailma kuin päiväkodit ovat kriisissä.

Samaan aikaan naiset kertovat, etteivät he saa apua raskaus- ja pikkuvauva-ajan väsymykseen ja terveysongelmiin, kuten raudanpuutteeseen. Saatetaan viitata kintaalla ja väitetään väsymyksen vain yksinkertaisesti kuuluvan vauva-arkeen. Hyvinvoiva äiti ja isä ovat tärkeintä, mitä vauva tarvitsee.

Hyvä hallitus, teidän kaudellanne mihinkään edellä mainitsemini ongelmiin ei ole tullut helpotusta. Milloin tulee päivä, jolloin äidit saavat [Puhemies koputtaa] tasavertaiset palvelut ympäri Suomen ja he saavat apua, kun tarvitsevat, ilman vähättelyä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt aika on täyttynyt. — Ja nyt ministeri Kiuru.

16.08 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on erittäin hienoa, että eduskunnassa keskustellaan perhepolitiikasta, ja kiitän syvästi siitä, että puheenjohtaja Purra perussuomalaisista tämän kysymyksen asetti tässä. Kyllä se kertoo eduskunnasta, mistä täällä keskustellaan: siitä oikeasti myöskin halutaan puhua ja sitä arvostetaan.

Pidän tärkeänä, että eduskunta sai lapsistrategian valmiiksi. Siinä on myös perhepoliittisia avauksia, ja näistä toimenpiteistä eduskunnassa ollaan yksimielisiä. Se oli legendaarinen teko Suomessa: aikaisemmin ei löytynyt mahdollisuutta tätä asiaa edistää, ja tällä hallituskaudella sitä on tehty.

Siitä olen sentään eri mieltä, että Suomessa naiset eivät saisi laadukkaita synnytyspalveluja. Olen sitä mieltä, että meillä on eriarvoisuutta yhdenvertaisessa kohtelussa, se on selvää, mutta tämän kauden alusta, kun siirryimme yhteiseen hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmään, myös nämä yhdenvertaisuusongelmat ovat varmasti jäämässä historiaan. Se on tärkeätä, miten me yhdessä puhumme naisista ja [Puhemies koputtaa] millä tavalla me suhtaudumme perheeseen, sillä se kertoo myös suomalaisesta sivistykses-
tä paljon.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Junnila.

16.09 Vilhelm Junnila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilastokeskuksen mukaan palkansaajien reaaliasiot laskivat loppuvuonna peräti 5,7 prosenttia. Epävarmuustekijät heijastuvat perheiden arkeen, jossa joudutaan toden teolla miettimään, miten rahat saadaan riittämään. Lapsien harrastuksista ja muista perheille tärkeistä menoista on jo jouduttu tinkimään. Hallituksen toimet ovatkin suuntautuneet pääosin yhteiskunnan tukien varassa eläville. Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa työssäkäynnin kannattavuuden ja kotiin jäämisen suhde on entisestään pienentynyt. Keskituloisten ostovoima on leikkaantunut vuodessa yli 350 euroa, perheissä paljon enemmän. Hallitus onkin jättänyt työtätekevät äidit ja isät kärvistelemään yhtäältä hintojen, korkojen ja inflaation nousun ja toisaalta

Punkt i protokollet PR 165/2022 rd

kalliin sähkön, lämmön ja polttonesteiden kanssa. Miksi ette ole neljän vuoden aikana halunneet jättää perheille tätä enemmän? Perheiden perustamisen tulee olla mahdollista ja perheiden arkielämän [Puhemies koputtaa] mahdollisimman sujuvaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.11 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Junnilan puheenvuoron näkemys on väärä suhteessa hallituksen toimiin. Luettelen muutamia ratkaisuja, jotka minusta kyllä vastaavat juuri siihen huoleen, joka kohdistui teillä työssäkäyviin vanhempiin.

Ensinnäkin tämä hallitus, kuten edellinenkin, on tehnyt päätöksen varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta. Mikä voisi olla suoraan kohdistuvampi teko työssäkäyville lapsiperheille kuin maksualennukset päiväkotipäivistä?

Toinen huomioni liittyy perhevapaauudistukseen. Nyt siis palkkaan sidottua, niin sanottua ansiosidonnaista perhevapaata on viime syksystä alkaen saanut pidemmän aikaa lapsen syntymän yhteydessä sekä isä että äiti.

Kolmanneksi, täällä useita kriittisiäkin huomioita sisällään pitänyt sähköavustus, sähkötuiki kotitalouksille, on nimenomaan sellainen, että siinä ei ole rajoituksia kotitalouksien tuloille, vaan se kohdistuu myös työssäkäyville lapsiperheille ja yhtäläisesti yksin eläville suomalaisille.

Ja huomioni myös lapsilisistä, mitä itse pidän perusteltuna: Kyllä Suomella voisi olla varaa [Puhemies koputtaa] niitä myös korottaa. Ne ovat olleet toimi riippumatta perheen taloudellisesta tilanteesta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Ranne.

16.12 Lulu Ranne ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Terapiahavaintojen mukaan lisääntynyt ilmastoahdistus aiheuttaa keinottomuuden tunnetta. Maailman väitetään tuhoutuvan, joten miksi hankkia lapsia. Lapsiasiavaltuutetun vuoden 22 kertomuksen mukaan viidesosa 18—45-vuotiaista ei halua lapsia. Tärkeimpinä syinä tälle mainittiin: Maapallon kantokyky ei kestä lisää ihmisiä. Lapsettomuus on ilmastoteko. Tätä mieltä ovat erityisesti Etelä-Suomessa asuvat 25—35-vuotiaat.

Teidän vihervasemmistohallituksen ylikireä ilmastopolitiikka — se se vasta legendarista on. Mistä löytyy se toivo ja se usko siihen tulevaisuuteen, siihen hyvään Suomeen [Välihuutoja], jota meidän kaikkien pitää puolustaa? Voisitteko te osoittaa sitä todellisilla teoilla?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Saarikko.

16.13 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tutkimusten mukaan on todella siis totta, että Suomessa lapsia syntyy ennätyksellisen vähän. Ja meidän on oltava rehellisiä sen tosiasian äärellä, että syntyvyyden määrä ja ne perheet, joihin lapsia syntyy, on myös kytköksissä perheen taloudelliseen tilanteeseen ja koulutustasoon. Kun viittaatte siihen, mistä syntyy toivoa rohkaistua perheellistymään, vastaukseni kuuluu: koulutuksesta. Me tutkitusti tiedämme, että koulutettu ja sitä kautta työelämään helpommin pääsevä, erityisesti nuorimies, on elämäntilanteessaan helpommin

Punkt i protokollet PR 165/2022 rd

perheellistyvä: on helpompi löytää puoliso ja saada perhettä elämäänsä. Se vain on näin. Koulutuksella ja toimeentulolla on Suomessa nykyään syvä yhteys lapsilukuun, ja siksi meidän kannattaa yhteiskuntana panostaa koulutukseen ja kiinnittää erityistä huomiota nuorten miesten syrjäytymisriskiin, koska sillä on suora yhteys perheellistymiseen, puolison löytämiseen ja sitä kautta Suomeen syntyvyyden tilastoihin.

Näkemyksenne ilmastoahdistuksesta on sinänsä paikallaan. Minustakaan me emme saa [Puhemies koputtaa] puhua ilmastonmuutoksesta tavalla, joka vie toivon nuorilta ja rohkeuden perheellistyä. Siitä olen samaa mieltä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt edustaja Keto-Huovinen.

16.14 Pihla Keto-Huovinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lapsettomuus koskettaa joka viidettä hedelmällisessä iässä olevaa, ja lapsettomuus on yksi aikuisiän suurimmista kriiseistä. Meidän tulisi kaikin keinoin edistää lapsitoiveen toteutumista kaikille sitä toivoville. Hallitus kuitenkin poisti yksityisiin hedelmöityshoitoihin liittyvien tutkimusten Kela-korvauksen vuoden alussa, samanaikaisesti kun julkisella puolella resurssien puute aiheuttaa suurta alueellista epätasa-arvoa lapsettomuushoitoihin pääsyssä. Viime vuosina 45 prosenttia kaikista hedelmöityshoidoista tehtiin yksityisillä klinikoilla. Kela-korvaus ei ollut suuri, mutta se on ollut yhteiskunnan kädenojennus lapsitoiveiden toteutumiselle ja syntyvyyden kasvulle. Miksi hallitus toimii kuitenkin päinvastoin poistamalla hedelmöityshoitojen Kela-korvaukset?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ministeri Kiuru.

16.15 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Sarkkinen on työmatkalla, mutta sen verran asia sivuaa kuitenkin sosiaali- ja terveystoimintaa ja erityisesti tätä hoitopuolta, josta kysyitte, että ajattelin, että vastaan tähän. — Kun me katsomme eduskunnassa tätä keskustelua, mitä ollaan käyty nimenomaan siitä, kuinka paljon Kela-korvauksilla yhteiskunnassa saadaan hyvinvointia aikaan, niin ikävä kyllä meidän Kela-korvausten määrä on näiden vuosikymmenten varrella koko ajan laskenut, ja se todellinen vaikutus Kela-korvauksesta on liian pieni, että me saisimme sillä vaikuttavuutta aikaan. Tästä on monia selvityksiä. [Välihuutoja]

Olen samaa mieltä kuitenkin edustajan kanssa siitä, että jos aidosti halutaan lapsilukua nostaa, niin seuraavassa hallitusohjelmassa isoin kysymys tulee olemaan, miten yhteiskunnassa suhtaudutaan veronmaksajien rahoilla tehtäviin hedelmöityshoitoihin ja onko tämä vain perheen oma asia vai tukeeko yhteiskunta vahvemmin sitä, että näihin hoitoihin pääsee, ja minkälaisilla säännöksillä. Olette aivan oikeassa siinä, [Puhemies koputtaa] että tätäkin on syytä harkita.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Räsänen.

16.16 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tähän syntyvyyden syöksykierteeseen tarvitaan perhepolitiikan suunnanmuutos. Kotihoidon tukea ei pidä romuttaa vaan kehittää, ja myös lapsilisä on kehitettävä. Niitä ei ole sidottu indeksiin, ja niiden reaaliarvohan on suorastaan romahtanut.

Punkt i protokollet PR 165/2022 rd

KD on esittänyt vaihtoehtobudjeteissa lapsilisiin korotusta, ja olemme myös ehdottaneet 1 000 euron vauvarahaa jokaisesta syntyvästä lapsesta, mutta tarvitaan myös ennakkoluulottomia ihan uusiakin malleja. Esimerkiksi Virossa monilapsisten perheiden lapsilisien reippailla korotuksilla on saatu syntyvyys nousuun, siellä on saatu hyviä tuloksia. Kysynkin vielä teiltä, valtiovarainministeri: miltä kuulostaisi Unkarin perheudistus, jossa alle 30-vuotiaat ensisynnyttäjät ja kaikenikäiset vähintään neljän lapsen äidit vapautetaan tuloverosta ja myös opintolainan saa anteeksi synnyttämällä lapsen alle kolmekymppisenä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.17 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta meidän kannattaa yhteiskuntana suhtautua kaikkiin näihin edustaja Räsänen kuvailemiin kansainvälisiin esimerkkeihin kiinnostuksella ja avoimin mielin ja samalla ikään kuin tunnistaa se realiteetti, että kaikki eivät halua lapsia, kaikki eivät voi saada lapsia — sekin herkkyys tässä keskustelussa kannattaa muistaa. Mutta jos emme ajattele tätä vain yksilötasolla vaan yhteiskuntana, niin minä ainakin haluaisin rakentaa Suomea, jossa olisi henki ”lisää lapsia, totta kai” [Päivi Räsänen: Hyvä!] ja muistaisimme keskustella myös siitä, että lapset ovat ilon lähde, eivät pelkästään perheelle tuleva kulurasite tai työelämässä kuoppakohta naisille vaan myös yhteiskunnallinen ilo ja itse asiassa koko kansakuntamme jatkuvuuden välttämättömyys. Aihepiiri on herkkä. Poliitikot tästä salista eivät voi määrätä suomalaisia lisääntymään, ja sellaista politiikkaa en myöskään itse halua olla tekemässä. Edellytyksiä voi luoda. Siksi itse suhtaudun hyvin avoimesti, mikäli haluamme todella herätä tähän ihmismäärän puutteeseen Suomessa tästä eteenpäin, että on tehtävä jotakin myös myönteistä syntyvyyden hyväksi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lohi.

16.19 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lapsiperheiden arjessa totta kai rahalla on merkitystä, mutta kun katsoo näitä uusimpia tutkimuksia siitä, miksi syntyvyys on romahtanut, niin kärkeen nousevat tällaiset asiat: ensimmäisenä, haluan tehdä muita minua kiinnostavia asioita; toisena, joutuisin luopumaan nykyisestä elämäntyylistäni; ja kolmantena, ei löydy sopivaa kumppania. Tämä kertoo siitä, että kysymys on paljon muusta kuin rahasta, enemmänkin yhteiskunnallisten arvojen muuttumisesta. Monesti julkisuudessa puhutaan lapsiperheiden arjesta ongelmien kautta. Mietin sitä, kuinka me voisimmekaan voimistaa sitä viestiä, kuinka paljon lapset tuovat iloa keskuuteemme — vanhemmille, isovanhemmille ja kaikille meille. Kysynkin hallitukselta: mitä me voisimme yhdessä tehdä, että tämä viesti voimistuisi yhteiskunnassa eikä niinkään lähestyttäisi lapsiperheiden arkea ongelmien kautta? [Eduskunnasta: Hyvä kysymys!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Kiuru.

16.20 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perheministerinä kyllä kiitän valiokunnan puheenjohtajan puheenvuoroa, koska minusta hyvin kauniilla tavalla kerroitte sen, että yhteiskunnassa ei ole yksiselitteistä enää, miksi ihmiset esimerkiksi eivät omaa lapsia. Monilla on hyvin kipeitäkin tarinoita

Punkt i protokollet PR 165/2022 rd

taustalla syystä tai toisesta, ja tietenkin se tapa, millä me puhumme perheellistymisestä, on tärkeä.

Minäkin olen yrittänyt näyttää henkilökohtaista esimerkkiä, ja noin kymmenen ja puoli kuukautta vanhan tyttären äitinä olen omaakin tarinaa jakanut, vaikka yleensä pidän suuni supussa perheasioista ja muistakin. [Naurua] Olen ajatellut, että se tarina kertoo varmasti muillekin siitä, että aina on toivoa, jos me yhdessä haluamme näitä asioita olla edistämässä. Ajattelen, että se tapa, millä me puhumme niin toisistamme kuin omastakin elämästämme, kertoo myös siitä, että me luomme ihmisille mahdollisuuksia siihen, että kyllä me voimme rohkaistua arvioimaan omia elämäntilanteitamme niin monella tavalla aina uudelleen. [Puhemies koputtaa] Niin minäkin olen saanut tehdä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Juuso.

16.21 Kaisa Juuso ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa tehdään tuhansia lain hengen vastaisia, kyseenalaisia huostaanottoja, kerrottiin Kuntaliitosta MTV-uutisille viime heinäkuussa. Huostaanottoihin ja sijoituksiin päädytään siksi, että lapsille ei ole saatavissa mielenterveyteen ja oppimisvaikeuksiin liittyviä palveluita. Lastensuojelun asiantuntijat pitävät nykykäytäntöä perheille katastrofaalisena. On totta, että lastensuojelua tarvitaan joskus. Sijoitus on kuitenkin aina äärimmäinen interventio, koska siinä puututaan kaikista voimakkaimmin ihmisen ihmisoikeuksiin, perusoikeuksiin, itsemääräämisoikeuteen ja yksityisyyden suojaan. Yhdenkään lapsen etu ei ole tulla erotetuksi perheestään turhaan. Myös Eduskunnan oikeusasiamiehen kansliasta on jo vuosia sitten todettu, että lastensuojelu on yksi Suomen suurimmista ihmisoikeusongelmista.

Arvoisa puhemies! Miksi hallitus ei ole ryhtynyt selvittämään lastensuojelun nykytilaa, ja miksi hallitus ei teetä [Puhemies koputtaa] puolueetonta nykytilaselvitystä, jotta tietäisimme, mitä sijoitetuille lapsillemme kuuluu?

16.22 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on tärkeätä, että me puhutaan lastensuojeluongelmista. Itse puhun niistä hyvin avoimesti. Tässä eduskunnassa ei kenelläkään ole väärää kuvaa siitä, missä tilanteessa lastensuojelu on. Joka ainoalla hallituskaudella on, kerran tai kaksikin, lastensuojelulainsäädäntöä uudistettu. Se kertoo siitä, että meidän täytyisi pystyä tekemään lastensuojelussa aivan täydellinen makeover eli kokonaisuudistus, ja sitä me olemme jo alkaneet tekemään sosiaali- ja terveysministeriössä. Itse ajattelen, että meillä on aika paljon hampaankolossa nimenomaan lastensuojelun näkökulmasta. Meillä on velkaa, jota meidän täytyy maksaa, ja se täytyy ehdottomasti laittaa kuntoon. Itse ajattelen tästä lastensuojelusta ja tuosta teidän kysymyksestänne niin, että me olemme päätyneet erikoiseen tilanteeseen. Sosiaali- ja terveydenhuolto on elänyt omaa elämäänsä molemmilla laduilla. On sosiaalityötä ja on sitten sitä terveydenhuoltoa, ja erityisesti lastensuojelussa tarvitaan molempia, ja se on tämä nykymalli, millä pitää mennä eteenpäin. Mutta sen raja-aidan ylittäminen on vieläkin vaikeaa, ja monet lapset, nimenomaan mielenterveyspalveluiden puutteesta ovat lopulta lastensuojelun asiakkaina, [Puhemies koputtaa] ja tämä ei ole tarkoitus. Tämä ei ole sopivaa, ja näin ei voi jatkaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäenpää.

Punkt i protokollet PR 165/2022 rd

16.23 Juha Mäenpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perhe on yhteiskunnan luonnollinen ja perustava ydinosa. Olen aika paljon saanut postia tämän kauden aikana lastensuojelun ongelmista. Olemme myös pitäneet siitä kaksi lastensuojeluiltaa täällä ja kohdanneet näitä ihmisiä. Kyllä täytyy sanoa, että vaikka siellä on hyviä tapauksia, niin siellä on valitettavasti myös semmoisia tapauksia, mistä minä kansanedustajana en ymmärrä, miksi on päädytty huostaanottoon. Meillä on siitä kuluja noin miljardi vuodessa, ja mielestäni muuttamalla toimintatapoja me voisimme säästää siitä noin 500 miljoonaa euroa. Siellä on joukossa nuoria äitejä, joilta on lapsi huostaanotettu aikaisemmin. Tiedän varmuudella tämän kauden ajalta yhteydenottojen perusteella kolme tapausta, joissa nämä äidit ovat päätyneet aborttiin sen takia, että he eivät uskalla enää tehdä lapsia, koska he pelkäävät, [Puhemies koputtaa] että lastensuojelu vie nämä pois. Miten näette tämän asian?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.25 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tietenkin lähtökohta on se, että jokainen lapsi voisi asua kotonaan, olla vanhempiensa kanssa ja elää sitä jokapäiväistä elämää. Sitten on tapauksia, joissa tämä ei syystä tai toisesta toteudu, ja on myöskin todella ikäviä tarinoita siitä, mitä on tapahtunut. Itse ajattelen niin, että meidän pitää myöskin lastensuojelun osalta pohtia paljon muutakin kuin sitä, minkälaisia uusia pakkokeinoja otetaan aina käyttöön. Meidän pitäisi pohtia sitä, miten me voimme tarjota niille lapsille, jotka ovat tässä kierteessä eli lastensuojelulaitosten kierteessä, jokapäiväistä aitoa lapsuutta. Se on se kysymys, johon eduskunta ei ole pystynyt lainsäädännöllä ikävä kyllä vielä vuosien varrella reagoimaan, ja tämä on yksi haava, johon meiltäkin on jäänyt tässä työssä vielä tekemättä. Ja sen takia tämä lastensuojelulain kokonaisuudistus tulee tarpeeseen. Se on tehtävä äärettömän huolellisesti nimenomaan tästä näkökulmasta, ja siinä pitää ottaa huomioon se, että lasten tilanne [Puhemies koputtaa] on muuttunut. Me tarvitsemme [Puhemies koputtaa] myös terveystalveta näille lapsille, [Puhemies: Näin!] jotta tilanne ei akuutisti pahene.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt tästä aiheesta vielä yksi kysymys, ja sen esittää edustaja Tynkkynen.

16.26 Sebastian Tynkkynen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Onpa kiva kuulla, että meillä on tänään täällä lehterilläkin pienokaisia seuraamassa. Voi, kunpa minulle ja miehelleni myöskin tuo lapsiarki kohta koittaisi.

Kun perheessä nuppiluku kasvaa, kasvavat myös menot. Kun perhekoko kasvaa tietyn rajan yli, kustannukset suorastaan pomppaavat. Yksi lisälautanen ei enää riitäkään, vaan suurempi perhe vaatii isomman tai useamman auton tai tilavamman kodin. Ne ovat kalliita hankintoja, jotka jarruttavat perheiden kasvuaa.

Hallitus jakoi pitkään sähköhenkilöautojen hankintaan valtion tukirahaa. Parin tonnin tuki oli kuitenkin saatavilla vain niille, joiden kukkaro sallii kymppitonniin sähköauton hankinnan. Harvan sallii. Pitäähän kysyä, haluammeko tukea hyvätuloisten Tesla-kauppoja vai lapsiperheiden kasvua. Perheauton hankintatuki lapsiluvun perusteella olisi paljon oikeudenmukaisempi tukimuoto. Kysyn liikenneministeriltä: olisitteko valmis tarkastelemaan sähköautotuen sijaan tällaista tukimuotoa, jossa tuettaisiin nyt kolmen lapsen perheiden auton hankintaa, [Puhemies koputtaa] kuten muualla EU:ssa on tehty?

Punkt i protokollet PR 165/2022 rd

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ministeri Harakka.

16.27 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilanne on nyt tässä se, että suomalaisessa taloudenpidossa ei ole ollut tapana tukea autoilua, auton hankintaa lainkaan. [Välihuutoja] Sähköautotuki on myöskin sellainen, joka on ollut ylimenokauden tuki siihen tilanteeseen, jossa olemme päässeet erinomaisiin tuloksiin liikenteen sähköistymisessä. Se, että olemme ylittäneet kaikki hurjimmatkin unelmat siitä, kuinka paljon Suomen autokanta sähköistyy, on paljolti sen ansiota. Näin ollen olemme päässeet jo siihen tulokseen, että minkäänlaiseen tukeen yksityisauton hankintaan ei tällä hetkellä ole tarvis.

Andre vice talman Juho Eerola: Detta ämne är slutbehandlat för denna gång och vi byter tema.

Frågan slutbehandlad.